

Kielce, dnia 26 maja 2022 r.

WK.60.2.2022

Pan
Mariusz Walachnia
Wójt Gminy Bliżyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w Urzędzie Gminy Bliżyn w okresie od 25 stycznia 2022 roku do 11 marca 2022 roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Bliżyn. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 8 kwietnia 2022 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy.

Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

1. Na dzień 31.12.2020 r. w ewidencji budżetu konto 224-36 zostało zamknięte tzw. persaldem, tym samym zaniżono stan należności i zobowiązań o 1 334,00 zł. Konto powinno wykazywać saldo dwustronne Wn 1.334,00 zł (podatek od czynności cywilnoprawnych za 2020 r.) oraz Ma 75.529,62 zł (niewykorzystane w 2020 r. dotacje z budżetu państwa). Sposób ujęcia ww. rozrachunków miał wpływ na zaprezentowanie danych w Bilansie z wykonania budżetu Gminy Bliżyn sporządzonym według stanu na dzień 31.12.2020 r.
Nieprawidłowość narusza art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości².
2. W zakresie sporządzania sprawozdań budżetowych stwierdzono, że:
 - a) w rocznym jednostkowym sprawozdaniu Urzędu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2020 r. (korekta nr 2 z dnia 24.03.2021 r.) w podziale klasyfikacji budżetowej dział 900 rozdział 90002 § 0490 nie wykazano danych w zakresie skutków finansowych wynikających z wprowadzonego uchwałą Nr XVI/120/2020 Rady Gminy Bliżyn z dnia 30 marca 2020 r. częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi w sposób selektywny dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 ze zm., dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i ust. 2 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³, w związku z § 3 ust. 1 pkt 10 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.

W związku z faktem, iż w sprawozdaniach jednostkowych Urzędu Rb-27S za poszczególne kwartały 2021 r. wykazywano kwoty skutków finansowych wynikających z wprowadzonego uchwałą Nr XX/149/2020 Rady Gminy z dnia 30 listopada 2020 r. częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi w sposób selektywny dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, nie formułowano wniosku pokontrolnego.

- b)** w rocznym sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2020 r. (z dnia 16.02.2021 r.) wykazano stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego w kwocie 2.714.367,63 zł, zamiast w kwocie 2.552.454,63 zł. Różnica w kwocie 161.913,00 zł stanowi saldo Wn konta 135 „Rachunek środków na niewygasające wydatki” na dzień 31.12.2020 r.

Nieprawidłowość naruszała § 9 ust. 1 i ust. 2 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 22 ust. 1 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.

- 3.** W 2021 r. rozrachunki z gminami w związku z uczęszczaniem do przedszkoli/oddziałów przedszkolnych uczniów niebędących mieszkańcami Gminy Bliżyn prowadzono na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wg analityki 221-80103-2460-D-1 oraz 221-80104-2460-D-1 bez podziału na dłużnika, pomimo że w opisie tego konta ujętym w planie kont, określonym w załączniku nr 5 do zarządzenia nr 0050.1.2018 Wójta z dnia 3.01.2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Bliżyn ze zmianami określono, że: „Ewidencja szczegółowa do konta 221 zapewnia możliwość wydzielenia należności według poszczególnych dłużników ze wskazaniem podziałek klasyfikacji budżetowej, podział należności według budżetów, a ponadto umożliwia ustalenie należności w podziale wymaganym w sprawozdaniu finansowym i budżetowym”.

Powyższy sposób prowadzenia ewidencji szczegółowej konta 221 nie jest zgodny z opisem tego konta zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴.

W trakcie trwania kontroli dokonano sprostowania w księgach rachunkowych jednostki polegającego na przeksięgowaniu naliczenia i zapłaty not dotyczących zwrotu kosztów wychowania przedszkolnego w podziale dłużników. W związku z powyższym nie formułowano wniosku pokontrolnego.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 342

4. W wyniku kontroli postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn.: „Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy na terenie gminy Bliżyn”, przeprowadzonego w 2020 r. w trybie przetargu nieograniczonego stwierdzono, że:
- a) dane zawarte w protokole postępowania o udzielenie zamówienia publicznego sporządzonym na druku ZP-PN i zatwierdzonym przez Wójta Gminy w dniu 30.04.2020 r. nie są zgodne ze stanem faktycznym. Powyższe rozbieżności dotyczą m.in. wskazania przez Zamawiającego: terminu ustalenia wartości szacunkowej zamówienia oraz na podstawie jakich dokumentów ustalono tę wartość, jak również wskazania daty i pod jakim numerem zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o udzieleniu przedmiotowego zamówienia. Powyższe narusza § 2 obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁵ w związku z art. 96 ust. 1 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶.
 - b) wniesione przez Wykonawcę, którego oferta została wybrana w ww. postępowaniu wadium w formie gwarancji ubezpieczeniowej (nr 998-A 873636 z dnia 10.03.2020 r.) zwrócono w dniu 04.04.2020 r., pomimo że umowa nr OS.271.1.2020 na realizację przedmiotowego zamówienia zawarta została z Wykonawcą w dniu 14.04.2020 r. Powyższe potwierdza pieczętka oraz stosowna adnotacja Wykonawcy złożona na kserokopii ww. gwarancji. Dokonanie zwrotu wadium przed dniem zawarcia umowy na realizację zamówienia publicznego narusza art. 46 ust. 1a obowiązującej wówczas ustawy Prawo zamówień publicznych.
 - c) pomimo wyłonienia Wykonawcy na realizację ww. zamówienia oraz zawarcia umowy nr OS.271.1.2020 z dnia 14.04.2020 r. Zamawiający do dnia kontroli nie opublikował w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o udzieleniu zamówienia. Ogłoszenie dotyczące przedmiotowego zamówienia opublikowane zostało w Biuletynie Zamówień Publicznych w trakcie trwania kontroli, tj. w dniu 15.02.2022 r. pod nr 510001394-N-2022. Nieprawidłowość narusza art. 95 ust. 1 obowiązującej wówczas ustawy Prawo zamówień publicznych.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy Bliżyn poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Wójt oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Wójt, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt, jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy

⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 1128

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych

pomocy Urzędu Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Wójcie (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Nie kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów (należności i zobowiązań), w tym na koncie rozrachunkowym 224 „Rozrachunki budżetu” wykazywać saldo zobowiązań i należności zgodnie z ich rzeczywistym stanem, stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
2. Przyjąć i stosować rozwiązania mające na celu prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych, poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁷, w tym w rocznym sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego wykazywać stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych, zgodnie z § 20 ust. 1 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej załącznik nr 37 do tego rozporządzenia.
3. Protokół postępowania dokumentujący przebieg postępowania o udzielenie zamówienia publicznego sporządzać rzetelnie poprzez wykazanie w nim danych zgodnych ze stanem faktycznym, zawierających co najmniej informacje, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁸, w związku z § 2 ust. 1 i § 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁹.
4. Zwrotu wadium Wykonawcy, którego oferta została wybrana w postępowaniu dokonywać niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy, zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych. W przypadku, gdy wadium wniesione zostało w innej formie niż pieniądzu zwrotu wadium dokonywać poprzez złożenie gwarantowi lub poręczycielowi oświadczenia o zwolnieniu wadium, stosownie do art. 98 ust. 5 ww. ustawy.
5. W przypadku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych, nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia ogłoszenie o wyniku postępowania zawierające informację o udzieleniu zamówienia lub unieważnieniu postępowania, stosownie do art. 309 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 144

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 2434

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od pana Wójta zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Zbigniew Rękas

Do wiadomości:

Rada Gminy w Bliżynie